

KISA SURELER

İHLAS
SURESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ ۱ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ ۲ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ ۳ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ ۴

1. De ki: «O Allah birdir. 2. Allah her şeyden müstağni ve her şey O'na muhtaçtır. 3. Doğurmamış ve doğurulmamıştır. 4. Hiçbir şey O'na denk değildir.»

FELAK
SURESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ ۱ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ ۲ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ ۳
وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝ ۴ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝ ۵

1-5. De ki: «Yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden ve kıskandığı vakit hasetçinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım!»

KISA SURELER

NAS
SURESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ ١ مَلِكِ النَّاسِ ۝ ٢ إِلَهِ النَّاسِ ۝ ٣ مِنْ
شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ ٤ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝ ٥
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝ ٦

1-6. «İster cinlerden isterse insanlardan olsun insanların göğüslerinde vesvese veren sinsi vesveseci (şeytan)ın şerrinden insanların Rabbine, insanların hükümdarına, insanların ilahına sığınırım.» de.

صَرَقَ اللَّهُ الْعَظِيمَ

AYET-EL KÜRSÎ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
 السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا
 بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ
 مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
 وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

Allah, O'ndan başka ilâh olmayan, diri, yarattıklarını
 gözetip yöneten, kendisini uyuklama ve uyku
 tutmayandır. Göklerde ve yeryüzünde ne varsa
 O'nundur. İzni olmadıkça O'nun katında kim şefaati
 olabilir? Onların önlerinde ve arkalarında bulunan ve
 olup biten herşeyi bilir. Onlar onun bilgisinin sadece
 dilediği kadarını kavrayabilirler. O'nun Kürsî'si gökleri
 ve yeryüzünü kaplamıştır. Bunları koruyup gözetmek
 O'na ağır gelmez. O yüce ve büyüktür.

BAKARA / 255

EZAN-I ŞERİF

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
 أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
 حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
 اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Sabah ezanında حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ dan sonra iki defa: الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ

Kamet getirilirken حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ dan sonra iki defa: قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ söylenir.

EZAN DUASI

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ * وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ *
 اٰتِ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ *
 وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ *

KUR'AN OKUMA DUASI

اللَّهُمَّ بِالْحَقِّ أَنْزَلْتَهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ * اللَّهُمَّ عَظِّمْ رَغْبَتِي فِيهِ وَاجْعَلْهُ نُورًا لِبَصَرِي
وَشِفَاءً لِمَعْدِي * اللَّهُمَّ زَيِّنْ بِهِ لِسَانِي وَجَمِّلْ بِهِ وَجْهِي وَقَوِّ بِهِ جَسَدِي *
وَارْزُقْنِي تِلَاوَتَهُ عَلَى طَاعَتِكَ أَنَاءَ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ * وَاحْشُرْنِي مَعَ النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْأَخْيَارِ *

KUR'AN-I KERİM'İ OKUMA ÂDÂBI

A) Zahiri Edepler:

1. Abdestli olmak
2. Saygılı bulunmak
3. Kibleye doğru oturmak
4. Diz üstü oturmak
5. Euzu besmele ile başlamak
6. Baş hafif eğik olarak okumak
7. Huşu içerisinde, ağlayarak okumaya çalışmak
8. Okurken ileri-geri, sağa-sola sallanmamak
9. Ağır ağır okumak
10. Yukarıda yazılı olan dua ile başlamak

B) Batinî Edepler:

1. Kur'an'ın, Allah kelâmı yüce bir kitap olduğu duygusuyla okumak
2. Kur'an'ı, Allah'la konuşuyormuş gibi manevî duygular içerisinde okumak
3. Kalbini mâsivadan arındırarak huzur-u kalp ile okumak
4. Mümkün olduğunca Kur'an'ın manasını anlamaya çalışarak okumak
5. Cenab-ı Hakk'ın bilhassa kendisine hitap ettiğini düşünerek okumak
6. Kendi ağzından değil de Allah-u Teala'dan dinliyormuş gibi okumak.

Tecvide Giriş:

Tecvid; harflerin mahreç ve sıfatlarına uymak sureti ile Kur'an-ı Kerim'i hatasız okumayı öğreten ilim dalıdır. Tecvid, pratik ve ilmi olmak üzere ikiye ayrılır:

a) **Pratik Tecvid:** Kur'an'ı tecvidli ve hatasız okumak her Müslüman erkek ve kadına farz-ı ayndır. Çünkü hadiste: «*Nice okuyucular vardır ki Kur'an onlara lânet etmektedir.*» buyruluyor. Bazı yerler vardır ki okurken uzatmak gerekir, uzatmayınca mana bozulur.

Bazı yerler vardır ki uzatmamak gerekir, uzatınca mânâ bozulur. Dolayısıyla kişi günaha girer.

b) **İlmî Tecvid:** Tecvid ilmini derinlemesine öğrenmek farz-ı kifayedir. Yani bazılarının o ilmi elde etmesiyle diğerlerinin o ilmi öğrenme zorunluluğu kalkar.

Konuyla alakalı alimlerin ve hasseten bu ilmin piri olan İmam Cezerî rh.a Kur'an ilmine dair yazdıkları kitaplarında Kur'an ve sünnetten delillerle Kur'an'ın tecvidli okunmasının farziyetine işaret etmişlerdir.

«*Kur'ân'ı tertil üzere oku.*» (Müzzemmil/4) ayeti bu hükme işaret eden en önemli delildir.

Elmalılı M. Hamdi Yazır bu ayetin tefsirinde bu hükmü açıklarken şöyle der: «*Tertil, bir şeyi güzel, düzgün ve tertip ile kusursuz bir şekilde açık açık, hakkını vererek açıklamaktır. Kur'ân'ın tertili de; her harfinin, edasının, tertibinin, mânâsının hakkını doyura doyura vererek okumaktır.*» (Elmalılı)

Kıraat imamları, Kur'an-ı Kerim'in üç tarzda okunabileceğini söylemişlerdir: Bunlar tahkik, tedvir ve hadr'dır.

1- **Tahkik:** Her bir harfin hakkı tam olarak verilerek gayet ağır bir ahenk ile, tane okumaya denir. Buna *tertil* de denilmektedir. Fakat İmam Cezerî'ye göre tahkik, tertilin çeşitlerinden biridir. Dolayısıyla doğru ve düzgün okuyuşların hepsi tertile girmektedir. Tahkik okuyuşunda medd-i tabiiler birer; diğer fer'i medler dörder elif miktarı uzatılır. Şedde ve ğunnelerin hakkı verilerek okunur. Bu tarz okuyuş aşr-ı şeriflerde ve eğitim verilirken tercih edilir.

2- **Tedvir:** Orta yollu bir okuyuştur. Bu tarzdaki okuyuşta muttasıl ve munfasıl meddler üç elif; medd-i lâzım dört elif miktarı uzatılır. Teravîh harici namazlarda ve mukabele okunurken bu tarz okuyuş tercih edilmektedir.

3- **Hadr:** Tecvid kaidelerine uymak kaydıyla, Kur'an'ın en seri okunma tarzıdır. Bu durumda sürati artırmakla beraber hiçbir şekilde tecvid kaideleri ihmal edilemez ve tertile riayet edilir. Medd-i tabii ve medd-i munfasıllar birer elif; medd-i muttasıllar ikişer elif ve medd-i lazımlar dörder elif - bir rivayette iki buçuk elif - miktarı çekilir. Teravîh namazlarında ve hafızların hoca önündeki okuyuşları bu tarzda olmaktadır.

Bu üç okuyuş tarzının dışında caiz olmayan bir okuyuş daha vardır ki, buna herzeme/tahlit denir. Bu okuyuşta harfler, kelimeler birbirine karışır, okuyuş bozulur. Kur'an-ı Kerim'i bu şekilde okumak haramdır. Fakat malesef memleketimizde teravîhleri bu şekildeki bir okuyuşla kıldıran imamlar bulunabilmektedir. Cemaatimiz de böyle kılınan camileri tercih etmektedirler. Dikkat etmek lazım...

Harf-i Med: Harf-i med; yani uzatma harfleri üç tanedir. Bunlar: ا , و , ی harfleridir. Kur'an-ı Kerim'de bu üç harften başka uzatan herhangi bir harf yoktur. Yalnız bunların uzatma görevlerini ifa edebilmeleri için harekesiz olarak gelmeleri gerekmektedir.

Elif (ا), harekesiz olur ve kendisinden önceki harfin harekesi de üstün olursa o zaman

bu elif uzatma harfidir. Vâv (و), harekesiz olur ve kendisinden önceki harfin harekesi ötre olursa o zaman bu vâv uzatma harfi olur. Yâ (ي) da harekesiz olarak gelir ve kendisinden önceki harfin harekesi de esre olursa o zaman bu yâ med harfi olur.

Dikkat edilirse bu harflerden önce gelen hareketler kendi cinslerindendir. Yani «aaaa» diye uzattığımızda sesimizin elif'e doğru gittiğini görürüz. «Uuuuu» diye uzattığımızda sesimiz vâv'a doğru gitmekte; «iiiiii» diye uzattığımızda ise sesimiz yâ'ya doğru gitmektedir.

Med harflerini tanıdıktan sonra harflerin med/uzatma sebeplerini de tanımamız gerekir ki medlerin ölçülerini ona göre ayarlayalım.

Sebeb-i Med: Sebeb-i med; yani normal uzatmalardan fazla olarak uzatmaya sebep olacak şeyler de ikidir. Bunları öğrenmeden medlerin çeşitlerini bilmemiz mümkün değildir. Bunlar:

a) **Hemze:** Harekesi olan elif'e *hemze* denir. Yani bildiğimiz (ا)'e «üstün, esre, ötre», dediğimiz hareketlerden biri gelince o elif'e artık elif değil de *hemze* deriz.

أ ء ؤ آ إ إ. Örnekte görüldüğü gibi hemze her iki şekilde de gelebilir.

b) **Sükûn:** Harekesi olmayan harf demektir. Yirmisekiz harften hangisi olursa olsun eğer harekesi yoksa yani harf (ـ) sakin/cezimli olarak gelmişse ona sükûn diyoruz. Bu da lâzımî ve ârizî olmak üzere ikiye ayrılır.

1- **Lâzımî Sükûn:** Durma ve geçme hallerinde mevcut olan sükûna denir. Bunu daha açık bir şekilde izah etmeye çalışalım: Med harfinden sonra gelen sükûn hiç bir halde hareke almaya müsait değilse *sükûn-i لازم* olur. Harfin üzerinde dursak da, durmayıp geçsek de cezimli olarak okumak zorunda olduğumuz yerlerdir.

2- **Ârizî Sükûn:** Geçme halinde hareketli olan bir harf, üzerinde durulduğunda sükûna dönüşüyorsa buna da *ârizî sükûn* denir. Bir diğer tarifle, harf-i medden sonra gelen harfin üzerinde durulduğunda sükûn ortaya çıkıyor; harfin üzerinde durulmayıp geçildiğinde sükûn kalkıyor ve yerini hareke alıyorsa bu tür sükûna da *sükûn-i ârizî* denir.

Kelimelerde med yapılacak, yani uzatılacak yerler altı tanedir. Bunlardan *med* harflerine dayalı olarak yapılan yerler beş tanedir. Bunlar: *medd-i tabîi*, *medd-i muttasıl*, *medd-i munfasıl*, *medd-i lâzım* ve *medd-i ârizî*'dir. Bir de *lîn* harfine dayalı olarak yapılan med vardır ki ona da *Medd-i Lîn* denir. Şimdi sırasıyla bu medleri inceleyelim:

a) **Medd-i Tabîi:** Harf-i med denilen uzatma harfleri olan (ا ، و ، ی) dan sonra sebeb-i med denilen (daha fazla uzatmaya sebep olan) hemze veya sükûn gelmediği takdirde *medd-i tabîi* olur. Buna *aslî med* de denir. Misâller: أَوْذَيْنَا نُوحِيهَا أَوْتَيْنَا gibi.

Örneklere görüldüğü üzere vâv, yâ ve elifler sakin/harekesiz halde gelmiş, kendilerinden önceki harfler de kendi cinslerinden hareke almışlar. Dolayısıyla bu üç harfimiz de burada med harfi olmuştur. Bu med harflerinden sonra da sebeb-i med'den herhangi biri, yani hemze veya cezimli bir harf gelmediği için buradaki üç med de *tabîi uzatmalı* bir meddir. Tabîi uzatmanın ölçüsü; eski tabirle bir elif miktarı yani bir saniyelik bir müddet uzatmadır.

b) **Medd-i Muttasıl:** Aynı kelime içerisinde med harfinden sonra sebeb-i medden *hemze* gelse *medd-i muttasıl* olur. Adından da anlaşılacağı üzere *muttasıl* bitişik demektir. Misâl: سَوَاءٌ سَوَاءٌ جَعَى gibi.

c) **Medd-i Munfasıl:** Med harfinden sonra sebeb-i medden *hemze* ayrı ayrı kelimelerde olmak üzere yan yana geldikleri takdirde *medd-i munfasıl* olur. Adından da anlaşılacağı üzere *munfasıl* ayrık demektir. Misâl: قَالَوَانِ إِنِّي أَغْلَمُ عِلْمَهُ إِلَّا بِمَا أَنْزَلَ عِلْمَهُ إِلَّا gibi. عِلْمَهُ إِلَّا da hemzeden önce harfi med gözükmemektedir. Burada hâ'yı çeken takdir/gizli bir yâ vardır. Hâ harfi burada zamirdir ve çekilmesi gerekir. Zamir konusu ileride izah edilecektir.